

**Zpráva ECDC o významných přenosných infekčních nemocech za 3. kalendářní týden,
14. – 20. ledna 2024 / ECDC Communicable Disease Threats Report, Week 3,
14 January – 20 January 2024**

Zdroj: <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/communicable-disease-threats-report-14-20-january-2024-week-3>

Seznam onemocnění uvedených v aktualizaci za poslední týden:

- 1. Ptačí chřipka A(H5N6) – celosvětově, sledování případů u lidí**
- 2. Klasifikace variant SARS-CoV-2**
- 3. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP**
- 4. Mpox – celosvětově, 2022-2024**
- 5. Kojenecká výživa pro léčebné účely stahovaná z důvodu možné kontaminace bakterií *Cronobacter sakazakii* – celosvětově, 2023/2024**
- 6. Zvýšení počtu případů spalniček - Spojené království, 2023/2024**

1. Ptačí chřipka A(H5N6) – celosvětově, sledování případů u lidí

Dne 25. listopadu 2023 byl v čínské provincii Sichuan hlášen nový případ ptačí chřipky A(H5N6) u 59leté ženy, která předtím navštívila trh s živou drůbeží. Od roku 2014 bylo v Číně (89) a Laosu (1) hlášeno 90 případů, z nichž 35 skončilo úmrtím (CFR: 38,9 %).

Dosud nebyl zdokumentován žádný případ přenosu z člověka na člověka.

Riziko přenosu zoonotické chřipky na širokou veřejnost v zemích EU/EHP zůstává velmi nízké.

2. Klasifikace variant SARS-CoV-2

Od 19. ledna 2024 byly ECDC provedeny změny v klasifikaci variant vzbuzující obavy (VOC), varianty zájmu (VOI), sledované varianty a deeskalované varianty:

Varianta BA.2.75 byla překlasifikována z VOI na deeskalovanou variantu. Toto rozhodnutí bylo přijato z důvodu konzistentních klesajících trendů, které byly pozorovány v posledních třech měsících.

Varianta DV.7.1 byla překlasifikována ze sledované na deeskalovanou variantu, ze stejných důvodů jako u předchozí varianty BA.2.75.

ECDC klasifikovalo variantu BA.2.86 jako zájmovou variantu (VOI) dne 24. listopadu 2023. Od 19. ledna 2024 je BA.2.86 dominantní linií v zemích EU/EHP. V předchozích měsících byly pozorovány rostoucí trendy, které svého vrcholu dosáhly v prosinci 2023. Současný podíl BA.2.86 v EU/EHP za 52. týden (od 25. prosince 2023 do 31. prosince 2023) činí 88 % (rozmezí: 68,2-95 %).

Velká část sekvencí BA.2.86 patří do podlinie JN.1. Od 19. prosince 2023 WHO klasifikovala JN.1 v důsledku jejího rychlého nárůstu jako samostatnou variantu zájmu odvozenou od mateřské linie BA.2.86. Nejpravděpodobnější příčinou nárůstu linie BA.2.86 je imunitní únik v rámci populace.

V zemích EU/EHP kolují linie typu XBB.1.5+F456L s mediánem podílu 10,5 % (rozmezí: 3,6-26,1%). Celkový podíl variant XBB.1.5-like+F456L v EU/EHP klesá.

Varianty typu XBB.1.5+L455F+F456L vykazují v EU/EHP klesající trend s mediánem podílu 8,4 % (rozmezí: 3-21,6 %).

Ostatní linie typu XBB.1.5 se v EU/EHP vyskytují ve velmi nízkém počtu a jejich výskyt s mediánem podílu 0,5 % (rozmezí: 0,0-4 %) klesá.

3. Přehled epidemiologie respiračních virů v EU/EHP

Do konce 2. týdne (do 14. ledna 2024) je nadále v populaci hlášena zvýšená nemocnost respiračními onemocněními (chřipce podobnými onemocněními (ILI) a akutními respiračními onemocněními (ARI) ve většině zemí EU/EHP.

Počty případů závažných akutních respiračních infekcí (SARI), které se dostaly do sekundární péče, byly srovnatelné se stejným obdobím loňského roku.

Sezónní chřipka cirkuluje ve větším množství než SARS-CoV-2 a respirační syncytiální virus (RSV). Všechny indikátory ukazují na přetrvávající vysokou aktivitu chřipky (všechny hlásící země překročily v sentinelové primární péči 10% hranici positivity, ve většině hlásících zemí byly pozorovány nadlimitní hodnoty intenzity, rozsáhlé geografické šíření a třetina zemí překročila střední nebo vysokou úroveň ILI MEM), a to převážně v důsledku A(H1N1)pdm09.

Z některých zemí jsou dostupná data o dosažení vrcholu aktivity, které ale nejsou s jistotou potvrzená. Závažná onemocnění způsobená chřipkou jsou hlášena především u osob starších 15 let. SARS-CoV-2 a respirační syncytiální virus (RSV) byly ve většině zemí na ústupu.

4. Mpox – celosvětově, 2022-2024

Od začátku října 2023 (předchozí aktualizace) do 12. ledna 2024 bylo zaznamenáno 353 případů mpox ze 14 zemí EU/EHP: Španělsko (128), Portugalsko (73), Německo (72), Itálie (26), Francie (13), Nizozemí (12), Rakousko (8), Belgie (6), Irsko (5), Norsko (3), Švédsko (3), Maďarsko (2), Řecko (1), a Lucembursko (1).

Od července 2023 byl zaznamenán nárůst počtu případů mpox, přičemž případy byly především mezi muži majících sex s muži (MSM).

Od začátku globální epidemie mpox v květnu 2022 bylo potvrzeno 21 860 případů mpox z 29 zemí EU/EHP, které byly hlášeny prostřednictvím TESSy. V roce 2023 bylo z 21 zemí EU/EHP hlášeno 738 případů mpox a žádné úmrtí. Podrobný souhrn a analýzu údajů nahlášených do systému TESSy lze nalézt v [Joint ECDC-WHO Regional Office for Europe Mpox Surveillance Bulletin](#).

5. Kojenecká výživa pro léčebné účely stahovaná z důvodu možné kontaminace bakterií *Cronobacter sakazakii* – celosvětově, 2023/2024

Přehled:

Na začátku ledna 2024 vydalo několik zemí EU (Belgie, Irsko, Polsko a Španělsko) informace o stažení z trhu několika šarží výrobků Nutramigen Hypoallergenic Powdered Infant Formula, vyrobených ve Spojených státech amerických (USA) společností Reckitt/Mead Johnson Nutrition a to z důvodu možné kontaminace bakterií *Cronobacter sakazakii*.

Dne 29. prosince výrobce dobrovolně stáhl z trhu více než 675 030 plechovek prášku (z nichž většina byla prodávána v USA) poté, co byl v prášku při pravidelné hraniční kontrole v Izraeli zjištěn *Cronobacter sakazakii* (FDA zpráva). Stažené šarže mají datum spotřeby do roku 2025. Stahování výrobku bylo také v následujících zemích mimo EU/EHP: Argentina, Belize, Kanada, Kolumbie, Kostarika, Dominikánská republika, Ekvádor, Salvador, Guatemala, Izrael, Jamajka, Mexiko, Nikaragua, Peru, Spojené království, USA a Venezuela. Výrobek je určen pro speciální lékařské účely pro kojence, prodává se bez lékařského předpisu a je určen pro kojence alergické na sójové nebo kravské mléko. Výrobek může být prodáván i v zemích EU/EHP, ale v současné době není známo, zda jsou dotčené šarže dostupné. Doposud nebyly v souvislosti s tímto výrobkem hlášeny žádné případy infekce člověka bakterií *Cronobacter sakazakii*.

Souvislost:

Cronobacter sakazakii (dříve nazývaný *Enterobacter sakazakii*) je bakterie, která se přirozeně vyskytuje v prostředí a může přežívat na velmi suchých místech. Infekce touto bakterií jsou vzácné, ale u kojenců mohou být život ohrožující a vyvolat sepsi nebo meningitidu. Obzvláště náchylní jsou novorozenci, předčasně narozené děti a kojenci s oslabeným imunitním systémem. Z těchto důvodů existuje v EU požadavek na monitoring přítomnosti *C. sakazakii* při výrobě sušené kojenecké výživy a sušených dietních potravin určených pro speciální účely pro kojence mladší 6 měsíců (nařízení Komise (ES) č. 2073/2005).

Hodnocení ECDC:

Šarže, ve kterých se objevila bakterie *C. sakazakii* byly stahovány z trhu obvyklým postupem. V případě nákazy je cílová skupina spotřebitelů vysoce citlivá a může být vystavena riziku vážného nebo dokonce život ohrožujícího onemocnění. Ačkoli dosud nebyly zjištěny žádné případy, doba použitelnosti výrobku je dlouhá. Je proto důležité, aby se informace o stažení z trhu dostala nejen k lékařům a zdravotním sestřám, ale také k rodičům, kteří by mohli tento výrobek mít doma.

Akce:

ECDC sleduje tuto událost prostřednictvím svého zpravodajského monitoringu epidemií a sítě pro potraviny a vodu.

6. Zvýšení počtu případů spalniček - Spojené království, 2023/2024

V polovině ledna 2024 oznámila Agentura pro zdravotní bezpečnost Spojeného království (UKHSA) nárůst případů spalniček v Anglii a Walesu, přičemž mezi 1. lednem a 30. listopadem 2023 bylo hlášeno 209 případů. Téměř polovina z těchto případů byla hlášena v Londýně (n=109) a 28 případů bylo hlášeno v regionu West Midlands v Anglii.

V odborném článku časopisu BMJ (The British Medical Journal; Measles: Warning given over low MMR uptake after cases rise to 200 in West Midlands BMJ 2024; 384:q113) jsou zveřejněna předběžná data UKHSA, kde se uvádí, že k 15. lednu 2024 bylo jen v regionu West Midlands zaznamenáno 198 potvrzených a 104 suspektních případů spalniček. V regionu West Midlands bylo během šesti týdnů od prosince 2023 do poloviny ledna 2024 diagnostikováno více než 170 potvrzených případů. Jedná se o sedminásobný nárůst počtu potvrzených případů v regionu West Midlands ve srovnání s prvními jedenácti měsíci roku 2023. V roce 2022 byly z 53 případů spalniček hlášených v Anglii a Walesu hlášeny pouze dva případy z regionu West Midlands.

V posledních deseti letech byl několikrát zaznamenán ve Spojeném království nárůst počtů případů spalniček: 882 případů v roce 2019, 953 případů v roce 2018 a 1 910 a 1 903 případů v roce 2013 a 2012 (WHO). Proočkovanost druhou dávkou vakcínou obsahující spalničky ve Spojeném království se v posledních pěti letech pohybovala mezi 86,5 % v roce 2022 a 88 % v roce 2018 (WHO).

Po pandemii covid-19 došlo celosvětově k nárůstu počtu případů spalniček zejména v komunitách s nízkou proočkovaností.

Podle materiálu ECDC volně zpracovalo Oddělení epidemiologie infekčních nemocí, CEM, SZÚ